

издатель на разни книжки и неостъпно ся гриже за просвъщението и, като пламененъ соревнователь, требува да вози́мѣ мѣзж¹⁾ отъ бжлгарското юношество. Неговото книжно изучение ся свърши, като и на другитѣ наши словеснописатели, що живеятъ по Бжлгариатъ, то е, съ многото чтение на книгитѣ служебни, що ся печататъ въ Русия; или по словено-сербски граматики, що употребляватъ по Нѣмско сербитѣ. — Сѣки разбира, чи едно нарѣчие, на което посвяти челоуѣкътъ сичкийтъ си животъ, не може да ся не вкорени въ душъшъ му. Намъ ся случи да срещнимъ отъ гръцитѣ такива учители, които до толкозъ бѣхъ увлечени отъ тая страсть, дѣто громогласно проповѣдвахъ, чи трябва сегашнийтъ имъ языкъ да ся возведе до старийтъ, което леко може да стане, кога дѣтето, като си дойде отъ училището,

дѣхмѣ да издаде Телемаха, преведенъ отъ французскийтъ языкъ. Челоуѣци просвъщени не могатъ да иматъ несогласие, което скоро прикарва разорението. Свищовцитѣ, като имотни, вѣртятъ въ ржцитѣ си голадски²⁾ жжлтици, тии видятъ на тѣхъ образътъ на соединенитѣ пръчки, които сж яки, като вжрзани на едно; ако ся развжржатъ, малко дѣте ги счупва сичкитѣ една по една; по крайтъ на жжлтицата стои написано: *res parvae concordia crescunt*.³⁾ — Свищовцитѣ пжрви по Бжлгариатъ, виде ся, да отворихъ общо училище съ пожертвоание; за това сж похвални и достойни за подражание. Колко е жалъ, чи не видимъ това чувство благодарности въ други градове, както въ Пловдинградъ (Филиппополъ), Одринградъ (Адрианополъ), Солунъ, Охрида, София и пр. Отъ реченитѣ градове пжрвитѣ два можехъ не прости училища бжлгарски да содержатъ, но семинарии и университети, но, за голѣмо нещастие, пжрвитѣ имъ жители, и да сж, както почти сичкото имъ християнско народонаселение, сжщи бжлгаре, мислятъ, чи ставатъ благородни и отлични отъ другитѣ бжлгаре, кога прилепнатъ до гръцитѣ и ся наречатъ гръци, затова иматъ гръцки училища, дѣто дѣцата имъ губятъ много години да изучатъ това, щото въ бжлгарскитѣ училища могатъ да разбератъ въ малко време. Но дали ще ги благослови Всевишнийтъ да си познаятъ заблуждението и да забератъ бжщеното си учение. Софийцитѣ по-скоро отъ другитѣ требуваше да ся фанатъ за това, защото иматъ и ревностенъ соотечественикъ г. Денкогло, който толко благороденъ ся показва за тѣхъ, дѣто, освѣнъ други пожертвования, врече ся катъ годинъ да помага на училището съ пари, книги и пр., ако главнийтъ предметъ на учението стане бжлгарский, ибо⁴⁾ не жѣлае да си губятъ дѣцата времето и да ся учятъ такъжъ языкъ, дѣто почти никой не говори въ София. За да ся склонятъ на това благо дѣло софийцитѣ, требуваше благословението и подканванието на Архипастирьтъ имъ, но той не благоволява на това...

Б. А.

¹⁾ Възмездие. ²⁾ Холандски. ³⁾ Малкитѣ нѣща растятъ чрезъ съгласието. ⁴⁾ Защото.